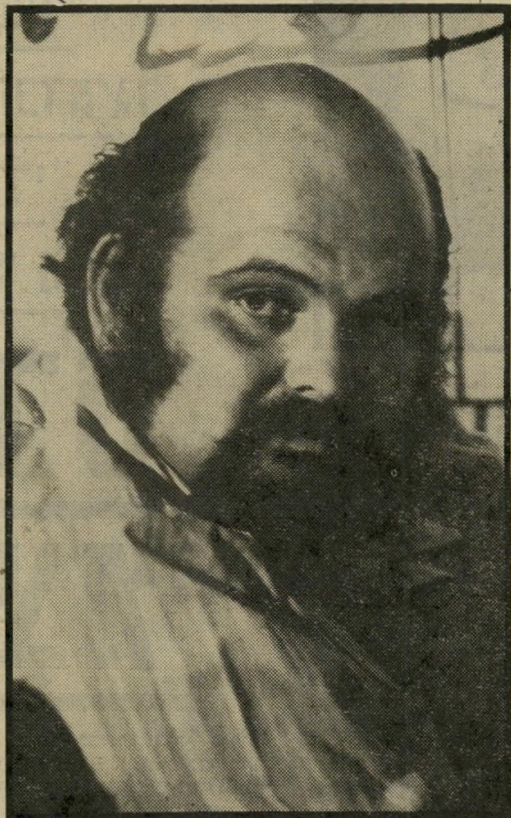
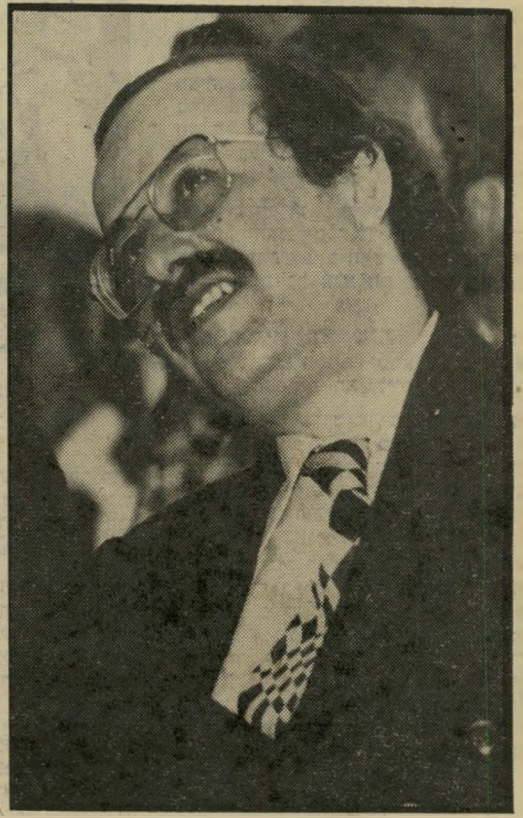

שרה קישון:

יורם המיזרחי:

רם כספי:

.. מ' י' ו' ד'

פה, מ' י' ?

לפני כשבועיים רעשה הארץ. הסופר והסאטיריקאי אפריים קישון - "מיסטר לאומני" - ירד מהארץ והעתיק את עסקיו לשווייץ. "ידיעות אחרונות" פירסם מיכתב של קישון, המבקש להתקשר איתו בענייני עסקים לפי הכתובת בשווייץ. "על המישמר" פירסם רשימה בשם "הפטריוט", והפירסומאי אורי סלע שלח לקישון, לפי הכתובת השווייצית, את כל ספריו לאות מחאה.

צילצלתי לאפריים קישון. נמסר לי שהוא נמצא בשווייץ עם אשתו, שרה, בעלת גלריה. השבוע חזרה שרה קישון ארצה. שאלתי אותה -

האם אפריים קישון עזב את הארץ?
לא דובים ולא יער! זה אבסורד שאין כדוגמתו! ישראל היא המקום שלנו. כאן אנחנו חיים, ופה נמות. **מדוע, אם כן, העתיק את עסקיו ל"שווייץ"?**

אפריים נסגר במקום מבודד, בכפר קטן, כדי לכתוב את זיכרונותיו, וכדי להשלים את חור במסך. סידרה שהוא מכין לטלוויזיה הגרמנית. הוא רוצה להתנתק מהכל ולכתוב. אחרי ככלות הכול, הוא מתקרב לגיל הפנסיה, ובעוד שלוש שנים יחגוג את יום-הולדתו השישים. מעולם לא חשב לעזוב את הארץ.

מדוע לא הכחיש את מה שנכתב ב"ארץ"?
במשך שבוע הוא התלבט - להכחיש, לענות או להתקיף? אבל הדברים היו כל-כך אבסורדים, שהוא העדיף לשתוק. מכל מקום אם ידיעות אחרונות, שתמיד החרים את אפריים, החליט להכאיב לו על-ידי פירסום המיכתב, הוא הצליח.

תראי, אפריים מעולם לא היה איש שפינקו אותו בזרידפנה בישראל. הוא זכה פעמיים בפרס גלובוס הזהב כבמאי-קולנוע, והיה מועמד פעמיים לאוסקר. אבל חוג מסויים מעולם לא נתן לו שום גושפנקה. הוא אף פעם לא היה בחבורה של שמור-לי-יאשמור-לך, בגלל הדיעות הפוליטיות שלו. אף פעם לא פירגנו לו, כעת תפסו הודמנות ועלו עליו.

תגידי לי את, כשהיה בארץ איזה אירוע, ורצו להראות חתך של אנשי-תרבות ישראליים, הומינו את אפריים? בחוץ-לארץ, לעומת זאת, מלמדים את ספריו בבתי-ספר! כאן כתבו שהוא שולח אנשים להיירג ובעצמו יורד מהארץ. אנשים כל-כך חופשיים במילים. הבן הגדול שלנו, רפי, השתחרר מהצבא ולומד וטרינריה בגרמניה, כי בארץ אין סקולטה כזאת. הבן האמצעי, אמיר, מתגייס באוגוסט לצבא. רננה לומדת בתיכון, ואני מנהלת גלריה משגשגת. מי יורד, מי?

.. מ' מרחף מעל

קן הקוקייה?

כתב-הטלוויזיה יורם המיזרחי הוא, "האיש שלנו בדרום-הלבנון". ולחשיג אותו ואת המייגר'ר סעד חרד קשה באותה המידה. לשניהם אין טלפון. ומי שמחפש אותם באופן דחוף, צריך להתקשר למלון "ארזים" ולהשאיר הודעה, או לתפוס אותם שותים קפה עם החברה. שאלתי את יורם המזרחי, המתגורר במטולה:

איך מרגישים תושבי מטולה, האם הם חוששים מהמילחמה בלבנון?

יש פער עצום בין מה שחושבים על תושבי מטולה בתל-אביב לבין המציאות בצפון. אנשים לא מבינים מה הולך פה.

אתן לך דוגמה. אתמול ירו קטיושות, בחוף היה רעש מהומה. סירנות והוראות לרדת למיקלטים. 70 אחוז מתושבי גבול הצפון לא ירדו למיקלטים וראו את האירוויזיון. בחוף שורקות הקטיושות, ובפנים יושבים התבלה וכוססים צפורניים ומחכים לראות איזה דביל יזכה במקום הראשון.

זה לא אומר שאין מתיחות ואין התמרמרות. את צריכה להבין, אנשים שחיים כאן זוכרים את קרית-שמונה ומעלות ואוטובוס ילדי-אביבים וכפר יובל. זה מוחשי. ואנשים לא-בטוחים ומודאגים, ולמה שלא ידאגו? מר מנחם בגין החכם מוצא לו זמן ומוציא את השפן מהכובע וחושף את הפעילות הישראלית בדרום-לבנון. מר וייצמן מתייחס בציניות, ואדון ציפורי נעמד בטל-וויזיה ונותן אור ירוק לסורים בצפון לבנון.

אני פותח רדיו, ולא מבין מה הם צועקים. כל אחד מנהל את המדינה בלבנון. כל אחד מותח קווים. זה צועק קו ירוק ומוטה גור, שהביא את חרד לדרום הלבנון, ושהוציא את הגדר הטובה, צועק קו אדום. אז שיחליטו!

האם הישובים לאורך גבול הצפון מת' ארגונים למצב' של מילחמה?

ראיתי שיש פה התארגנות של ישובי העימות שלאורך גבול הלבנון. בראש האירגון עומד אברהם ברושי, שהוא יושב-ראש המועצה האזורית בגליל העליון וחבר קיבוץ שמיר. האירגון קורא להתאפקות ודורש הבהרות מהממ"שלה. שהמדיניות שלה לא ברורה וגורמת לתסיסה ביישובים ולדאגה רבה. וכמובן, דואגים למצב תקין של המיקלטים.

איך היית מסכם את המצב?
הייתי אומר שישראל וסוריה ואש"ף השמאל וארצות-הברית ויוניפיל על שמונה המדינות שלו, כולם, בלי-יוצא-מהכלל, הם האחים. האחיות הרופאים-הפסיכיאטרים של קן הקוקייה, הלבנונים הם החולים המשוגעים. וכעת צריך רק לברר מי הוא זה הרוצה לרחף מעל לקן הקוקייה.

.. אתנגד להסכם

עם המפד"ל!

עורך-הדיון רם כספי היה ידוע כאחד מתומכיו הנלהבים של מנהיג מפלגת-העבודה, שימעון פרס, ואף היה חבר פעיל באל"ף - אזרחים-למען-פרס. כשפירסם משה דיין את רשימתו החדשה, תל"ם, הסתבר כי הח' כספי הוא המועמד השביעי בה. שאלתי אותו:

עד לפני ימים ספורים היית חבר באל"ף. למה עברת מפרס לדיון?

קודם כל לא הייתי חבר באל"ף עד לפני ימים ספורים. כי אם עד לפני חודשיים. כשהצטרפתי לאל"ף, דיין לא רץ לכנסת ברשימה עצמאית. ברגע ששקל אפשרות כזו, הפסקתי את פעילותי באל"ף, ונא לא לשכוח: אל"ף הוקמה לפני הוועידה שעמדה לבחור את יושב-ראש מפלגת-העבודה. המאבק היה בין פרס לרבין, ואני נאבקתי למען פרס. אחרי הוועידה כימעט ולא התקיימו ישיבות של אל"ף. ברגע שדיין החליט לרוץ לבחירות, עברתי למחנה שלו.

מה דעתך על האפשרות שהמפד"ל י' תל"ם יחתמו על הסכם, שדפיו יצטרפו ביחד לקואליציה של המערך, אם אמנם ירכיב הי' המערך את הממשלה הבאה?

לא דובים ולא יער. אני שומע בפעם הראשונה על אפשרות כזאת. אנחנו לא נעשה איתם שום כלוק. אנחנו הולכים לבד! ובכלל, מי אמר שצריך ללכת לקואליציה. לשבת באופוזיציה זה לא אסון. כולם רוצים כיסא בממשלה. אם ישאלו לדעת, אביע התנגדות לכל הסכם עם המפד"ל.

כח אמר עורך-הדיון רם כספי, שהוא פרקליטו של שר-הדתות אהרון אבו-חצירא, אחד המועמדים הראשיים ברשימת המפד"ל.